

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina. Ovaj prevod urađen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund) i nije obavezujući za Sud. Više informacija može se pronaći u punoj izjavi o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Informator o sudskoj praksi Suda br. 137

januar 2011. godine

Haas protiv Švajcarske - 31322/07

Presuda od 20.1.2011. godine [Prvo objeljenje]

Član 8

Pozitivne obaveze

Član 8 stav 1

Poštovanje privatnog života

Odbijanje da se učine dostupnim lijekovi kako bi se pomoglo duševnom bolesniku pri izvršenju samoubistva: *nije utvrđena povreda*

Činjenice – Podnosilac predstavke pati od ozbiljnog bipolarnog afektivnog poremećaja već oko dvadeset godina. S obzirom na to da ga njegova bolest onemogućava da živi dostojanstveno, zatražio je od švajcarskog udruženja za privatno pravo koje nudi različite usluge uključujući pomoć pri izvršenju samoubistva, da mu pomogne da okonča svoj život. Podnosilac predstavke tražio je od nekoliko psihijatarata da mu prepisu smrtonosni lijek na recept (natrijum pentobarbital), ali bezuspješno. Zatim je tražio dozvolu od raznih federalnih i kantonalnih vlasti da dobije lijek iz apoteke bez recepta, a preko udruženja – ponovo bezuspješno. Podnosilac predstavke žalio se upravnim sudovima i, na kraju, Saveznom sudu. U presudi iz novembra 2006. godine, Savezni sud je odbacio njegove žalbe, našavši da se mora napraviti razlika između prava lica da odlučuje o sopstvenoj smrti – koje nije sporno – i prava na pomoć države ili treće strane pri izvršenju samoubistva, koje se ne može izvesti iz Konvencije. Podnosilac predstavke je pred Evropskim sudom tvrdio da njegovo pravo da okonča svoj život na bezbjedan i dostojanstven način nije poštovano u Švajcarskoj, i to zbog uslova koji su se morali ispuniti kako bi se mogla dobiti smrtonosna supstanca, tj. ljekarskog recepta koji se izdaje na osnovu temeljne psihijatrijske procjene.

Pravo – Član 8: Pravo pojedinca da odlučuje o tome kako i kada njegov život treba da se okonča, pod uslovom da je u stanju da u tom pogledu formira svoju slobodnu volju i da djeluje u skladu sa njom, jedan je od aspekata prava na poštovanje privatnog života. Međutim, spor u ovom slučaju tiče se drugog

pitanja: da li je država imala "pozitivnu obavezu" po članu 8, da obezbijedi da podnosilac predstavke može bez recepta dobiti supstancu koja bi mu omogućila da umre bez bola ili rizika od neuspjeha. S tim u vezi, Sud je konstatovao da su države članice Savjeta Evrope daleko od postizanja konsenzusa u pogledu prava pojedinca da izabere kako i kada da okonča svoj život. Iako je pomoć pri izvršenju samoubistva dekriminalizovana (barem djelimično) u nekim državama članicama, čini se da ogromna većina njih pridaje veću težinu zaštiti života pojedinca nego njegovom pravu da ga okonča. Sud je zaključio da države imaju široko polje slobodne procjene po tim pitanjima.

Iako je Sud prihvatio činjenicu da je podnosilac predstavke možda želio da poćini samoubistvo na bezbjedan i dostojanstven naćin i bez nepotrebnog bola, ipak je smatrao da je zahtjev za ljećarskim receptom, propisan švajćarskim zakonom kao neophodan uslov da bi se dobio natrijum pentobarbital imao legitiman cilj, a to je da zaštiti ljude od ishitrenih odluka i da sprijeći zloupotrebe, što su rizici koje ne treba potćjenjivati u sistemu koji je olakšao pristup potćpomognutom samoubistvu. Sud dijeli mišljenje Saveznog suda da pravo na život obavezuje države da uspostave proceduru koja može da obezbijedi da odluka lica da okonća svoj život zapravo odraćava njegovu slobodnu volju. Zahtjev za receptom, koji se izdaje na osnovu temeljne psihijatrijske procjene, sredstvo je da se zadovolji ta obaveza. Ostaje da se utvrdi da li je podnosilac predstavke imao djelotvoran pristup ljećarskoj procjeni koja bi mu možda omogućila da dobije natrijum pentobarbital (ukoliko nije, njegovo pravo da izabere kada i kako da umre bilo bi teorijsko i iluzorno). Međutim, Sud nije bio ubijećđen da podnosilac nije imao mogućnost da pronaće specijalistu koji je voljan da mu pomogne, kao što je on to tvrdio.

Uzimajući u obzir sva pomenuta razmatranja i polje slobodne procjene na raspolaganju državnim vlastima u ovoj oblasti, Sud je smatrao da, ćak i pod pretpostavkom da Drćave imaju pozitivnu obavezu da preduzmu mjere da olakšaju dostojanstveno izvršenje samoubistva, švajćarske vlasti nisu prekršile tu obavezu u slućaju podnosioca predstavke.

Zaključak: nije utvrćđena povreda (jednoglasno).

[Informatori o sudskoj praksi](#)

© Savjet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. godina.

Zvanićni jezici Evropskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prevod uraćđen je uz pomoć Fonda za ljudska prava Savjeta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On nije obavezujući za Sud i Sud ne preuzima odgovornost za njegov kvalitet. Prevod se može preuzeti sa baze podataka o sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili sa bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud dostavio. Prevod se može reprodukovati za nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede puni naziv predmeta, sa gore navedenom izjavom o autorskim pravima i pominjanjem Fonda za ljudska prava. Ukoliko je namjera da se bilo koji dio ovog prevoda upotrijebi za komercijalne svrhe, molimo vas da se obratite na adresu publishing@echr.coe.int

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full

title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int